

This Question Paper consists of 30 questions and 8 printed pages.
ह्या प्रश्नपत्रिके एकूण 30 प्रश्न आणि 8 छपील पाने आहेत.

Roll No.

अनुक्रमांक

Code No. 65/S/A/M
कोड नं.

SET/सेट

A

BUSINESS STUDIES
(व्यवसायिक अध्ययन)
(215-M)

Day and Date of Examination
(परीक्षेचा दिवस आणि तारीख)

Signature of Invigilators
(निरीक्षकाची सही)

1. _____

2. _____

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **65/S/A/M, Set

A
---|** on the Answer-Book.
- 7 The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

सामान्य सूचना :

- 1 परीक्षार्थीने प्रश्नपत्रिकेच्या प्रथम पृष्ठावर आपला अनुक्रमांक लिहावा.
- 2 कृपया प्रश्न-पत्र तपासून पहा. एकूण पृष्ठांची संख्या छापलेली आहे तेवढेच प्रश्न क्रमाने आहेत का ते पहा.
- 3 बहुपर्यायी प्रश्नांचे उत्तर लिहिताना दिलेल्या पर्यायांपैकी अचूक पर्याय (A), (B), (C) किंवा (D) निवडून उत्तरपत्रिकेत लिहा.
- 4 बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे निर्धारित वेळेतच द्यावयाची आहेत यासाठी जास्त वेळ दिला जाणार नाही.
- 5 उत्तर-पत्रिकेत उमेदवाराची ओळख होईल किंवा योग्य त्या जागे व्यतिरिक्त बैठक क्रमांक लिहिणाऱ्या उमेदवारास अपात्र ठरविण्यात येईल.
- 6 आपल्या उत्तर-पत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेचा कोड संख्या **65/S/A/M-A** अवश्य लिहावा.
- 7 प्रश्नपत्रिका दोन भाषांमध्ये आहे. प्रश्नांबाबत काही शंका असल्यास इंग्रजी रूपांतर प्रमाणभूत मानावे.

BUSINESS STUDIES

(व्यवसायिक अध्ययन)

(215-M)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- Note :** (1) Answer **all** the questions.
(2) **Marks** allotted for each question are indicated against it.

- सूचना :** (1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(2) प्रत्येक प्रश्नांचे गुण त्यांच्या बाजूला दर्शविले आहेत.

- 1 'Limited Liability Partnership Act' was enacted in the year : **1**
मर्यादित जबाबदारी (दायित्व) भागीदारी कायदा ज्या वर्षी लागू करण्यात आला ते वर्ष आहे?
(A) 2007 (B) 2008
(C) 2009 (D) 2010
- 2 Communication through the use of various parts of human body is called : **1**
(A) Body language communication (B) Gestural communication
(C) Oral communication (D) Verbal communication
मानव शरीराच्या विभिन्न भागांचा वापर करून केलेल्या संप्रेषणला म्हणतात.
(A) शारीरिक भाषा संप्रेषण (B) सांकेत संप्रेषण
(C) मौखिक संप्रेषण (D) शाब्दिक संप्रेषण
- 3 Which of the following is not an advantage of Rail Transport ? **1**
(A) It is relatively faster than Road Transport.
(B) It is suitable for carrying heavy goods in large quantities over long distance.
(C) It is a flexible mode of transport.
(D) It is a convenient mode of transport for travelling long distance.
खालील पैकी रेल्वे परिवहनाचा कोणता फायदा नाही?
(A) ते परिवहन सडक परिवहना पेक्षा वेगवान आहे.
(B) हे लांब अंतरावर मोठ्या प्रमाणात जड मालसामान वाहून नेण्यासाठी योग्य आहे.
(C) हे वाहतूकीचे लवचिक साधन आहे.
(D) हे लांब अंतराच्या यात्रेसाठी सुविधाजनक साधन आहे.

- 4 Under which principle of insurance, the insured must take all possible steps to minimise the loss or damage to the subject matter of insurance ? 1
- (A) Contribution (B) Subrogation
(C) Causa-Proxima (D) Mitigation
- विमाच्या कोणत्या सिद्धांत अंतर्गत विमाच्या विषयवस्तुला होणारे नुकसान किंवा क्षति ला कमी करण्यासाठी विमाधारकाद्वारे सर्व शक्य पावले अनिवार्य पणे उचलली पाहिजेत ?
- (A) योगदान (B) प्रत्यासन
(C) नुकसानाचे जवळपासचे कारण (D) न्यूनीकरण
- 5 Newspaper are suitable for advertising of : 1
- (A) Products for target customers
(B) Agricultural products meant for farmers
(C) Consumer goods designed for general public
(D) Products, that require live demonstration
- ज्यांच्या जाहिरातीसाठी वर्तमान पत्रे योग्य आहेत ते खालील प्रमाणे :
- (A) लक्षित ग्राहकांसाठी आवश्यक उत्पादन
(B) शेतकऱ्यांसाठी कृषी संबंधी उत्पादने
(C) सामान्य लोकांसाठी डिजाईन केलेल्या उपभोग्य वस्तू
(D) अशी उत्पादने कि ज्यांना थेट प्रदर्शनाची आवश्यकता असते
- 6 After sending an invoice, if the seller notice that the goods have been undercharged, he can rectify the mistake by preparing a : 1
- (A) Credit Note (B) Debit Note
(C) Letter of Advice (D) Letter of Regret
- बीजक पाठविल्यानंतर जर विक्रेत्याला समजले की, मालाचे मुल्य कमी आकारण्यात आले आहे. तर् तो खालील पत्र तयार करतो.
- (A) जमा पत्र (B) नावाचे पत्र
(C) सूचना पत्र (D) खेद पत्र
- 7 'Shoppers Stop', 'Spencer', 'Big Bazar' are the examples of : 1
- (A) Super Bazar (B) Multiple Shops
(C) Factory outlet (D) Departmental Store
- 'शॉपर्स स्टॉप, स्पेंसर, बिग बाजार' उदाहरणे आहेत.
- (A) सुपर बाजाराचे (B) बहुसंख्ये दुकानांचे
(C) फॅक्ट्री आउटलेटचे (D) विभागीय भांडाराचे

- 8 Consumers are unable to make use of their rights due to the lack of : 1
 (A) Awareness (B) Funds
 (C) Education (D) Consumer Organisations
 ग्राहक त्यांच्या अधिकारांचा उपयोग करण्यास असमर्थ असतात कारण त्यांच्यात अभाव असतो.
 (A) जागरूकतेचा (B) निधिचा
 (C) शिक्षणाचा (D) ग्राहक संघटनेचा
- 9 State Commission has the Jurisdiction to deal with all complaints, where 1
 the value of goods or the compensation claimed does not exceed :
 (A) ₹ 10 Lakh (B) ₹ 20 Lakh
 (C) ₹ 50 Lakh (D) ₹ 1 Crore
 राज्य आयोगाच्या अधिकार क्षेत्रांमध्ये अशा (केसी) तक्रारी येतात की, वस्तूचे मुल्य आणि
 भरपाईचे प्रमाण खालील पेक्षा जास्त नसते.
 (A) ₹ 10 लाख (B) ₹ 20 लाख
 (C) ₹ 50 लाख (D) ₹ 1 करोड
- 10 Which is true about entrepreneurs ? 1
 (A) They are gamblers
 (B) They depend on others
 (C) They are born, not made
 (D) They take risk in converting ideas into action
 एका उद्योजका बद्दल काय सत्य आहे?
 (A) ते जुगार खेळणारे असतात
 (B) ते इतरांवर अवलंबून असतात
 (C) ते जन्मजात असतात बनवलेले नसतात
 (D) ते विचारांना कृतीत (कार्यात) रूपांतर करण्याचा धोका पत्करतात
- 11 State any three responsibilities of business towards its employees. 3
 आपल्या कर्मचाऱ्यांच्या प्रति असलेल्या व्यवसायाच्या कोणत्याही तीन जबाबदाऱ्या सांगा.
- 12 Name any three types of e-commerce. 3
 ई-वाणिज्यच्या कोणत्याही तीन प्रकारांची नावे सांगा.

- 13 Explain in brief 'Postal Life Insurance'. 3
पोस्टल लाईफ इन्शुरन्स वर टीप लिहा.
- 14 What is meant by 'Super Bazar' ? Mention any one feature of it. 3
सुपर बाजाराचा अर्थ सांगा. त्याचे कोणतेही एक वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.
- 15 As right to consumer education, what should consumers expect to be educated about ? 3
'ग्राहक शिक्षणाचा अधिकार' म्हणून ग्राहकांनी कोणत्या गोष्टी शिकण्याची अपेक्षा केली पाहिजे?
- 16 'Sole Proprietorship is the best form of business organisation if the sole person is capable enough to handle everything'. In the light of this statement, briefly explain the limitations of Sole Proprietorship. 4
जर एक व्यक्ती सर्वकाही करण्यास सक्षम असेल तर एकल मालकी ही सर्वोत्तम व्यावसायिक संस्था आहे. या विधानाच्या संदर्भात एकल मालकीच्या मर्यादांचे थोडक्यात वर्णन करा.
- 17 Ware housing is a very important auxiliary to trade. Explain its need by giving any four points. 4
व्यापारसाठी 'गोदाम' (स्टोरेज) हे अत्यंत महात्वाचे सहाय्यक आहे. कोणतेही चार गुण सांगून त्याची गरज स्पष्ट करा.
- 18 Explain 'Telex' and 'Fax' as means of communication. 4
समंप्रेषणाच्या साधनाच्या स्वरूपात 'टैलेक्स' आणि फॅक्सचे स्पष्टीकरण करा.
- 19 State any four functions of wholesalers. 4
घाऊक विक्रेत्यांची कोणतीही चार कार्ये सांगा.
- 20 What is meant by the term 'Purchase' ? Briefly explain any two needs of it. 4
खरेदी या शब्दाचा अर्थ काय? खरेदीच्या कोणत्याही दोन पद्धती थोडक्यात स्पष्ट करा.

- 21 State any five advantages of Joint Stock Companies. 5
संयुक्त भांडवली कंपनीचे कोणतेही पाच फायदे सांगा.
- 22 What are multinational companies ? Explain any three advantages of them. 5
बहुराष्ट्रीय कंपनी काय आहेत? त्यांच्या कोणत्याही तीन फायद्यांचे वर्णन करा.
- 23 State any three advantages and any two limitations of water transport. 5
जलवाहतुकीचे कोणतेही तीन फायदे आणि कोणत्याही दोन मर्यादा सांगा.
- 24 'Non-Government Organisations have undertaken various activities as part of the consumer movement.' Mention any five functions perform by them. 5
ग्राहक चळवळीचा एक भाग म्हणून गैरसरकारी संघटनांनी विविध उपक्रम हाती घेतले आहेत. त्यांच्या द्वारे चालवल्या जाणाऱ्या कोणत्याही पाच कार्यांचा उल्लेख करा.
- 25 State any five possible areas of self-employment. Giving one example of each. 5
स्वयंरोजगाराच्या कोणत्याही पाच संभाव्य क्षेत्रांचा उल्लेख करा. प्रत्येकाचे एक-एक उदाहरण द्या.
- 26 What is meant by business ? Explain any four characteristics of it. 6
व्यवसाय म्हणजे काय? त्याची कोणतीही चार वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 27 Explain the following specialised Mail services provided by Post Office. 6
(a) Insured Post
(b) Speed Post
(c) Poste Restante
पोस्ट ऑफीसाद्वारे प्रदान केलेल्या खालील विशिष्ट पोस्टल सेवा स्पष्ट करा.
(a) विमा पोस्ट
(b) जलद पोस्ट (स्पीड पोस्ट)
(c) कार्यन्वित पोस्ट (न्यस्त पोस्ट)

- 28** Explain any four functions of Retailers. **6**
किरकोळ विक्रेत्याच्या कोणत्याही चार कार्यांचे वर्णन करा.
- 29** Explain the following problems faced by the consumers : **6**
(i) Sale of spurious products
(ii) Hoarding and Black Marketing
(iii) Misleading Advertisement
ग्राहकांच्या समोर येणाऱ्या पुढील समस्या समजावून सांगा.
(i) नकली / बनावट उत्पादनाची विक्री
(ii) साठेबाजी आणि काळा बाजार
(iii) दिशाभूल करणाऱ्या जाहिराती
- 30** Vineeta, who is working as a Finance Manager in a company, decides **6**
to start her own business. Explain the qualities she should possess to
be a successful entrepreneur ?
विनीता एका कंपनीत वित्त व्यवस्थापक (फाईनान्स मॅनेजर) म्हणून कार्य करते ती स्वसःचा व्यवसाय
सुरु करण्याचा निर्णय घेते. तिच्या अशा गुणांचे वर्णन करा कि, एक सफल व्यावसायिक म्हणून
तिच्यात असले पाहिजेत.
-

